

Tyskland, Krigen i 1870—71, var en overordentlig blodig Krig, og den blev betragtet som en uhyre stor Ulykke. Paa tysk Side faldt der og døde af deres Saar 40,000 Mand, men i Preussen alene døde der i det samme Aar 80,000 Mennesker af Tuberkulose, altsaa dobbelt saa mange. Det er et godt Bevis paa, hvilken uhyre Ulykke Tuberkulosen er.

Det er jo imidlertid saa heldigt, at man ved en hel Mængde Foranstaltninger kan optræde med god Virkning mod Tuberkulosen. Den er saaledes i meget stærk Tilbagegang her i Danmark. I 1870 døde der f. Eks. i København aarlig 3,3 pro mille af Tuberkulose, medens der nu af samme Sygdom kun dør 1,9 aarlig. Dødsfaldene ere altsaa i Løbet af omtrent 30 Aar gaaede ned med Halvdelen. Desværre have vi endnu ikke fundet et specifikt Middel mod denne Sygdom. Medens man overfor forskellige andre Sygdomme har fundet særlige Helbredelsesmidler, forskellige Sera og lignende, er det ikke lykkedes overfor Tuberkulosen at finde et saadant. Paa den anden Side har det altsaa vist sig, at man har kunnet bekæmpe den overordentlig virksomt. Det kan ske dels ved forebyggende, dels ved helbredende Foranstaltninger. Det er vanskeligt overfor saadan en Sygdom at sige, hvor man skal begynde. Der er mange, der mene, at man først skal begynde med at forbedre de sociale Forhold og delvis søge at afskaffe Fattigdommen, skaffe Folk bedre Boliger, i det hele taget bedre Levesæt. Dette er dog en saare vanskelig og langsom Ting. Tuberkulosen er jo tillige utvivlsomt en ret smitsom Sygdom. En enkelt brystsyg Mand kan opspytte Millioner af Bakterier i Løbet af et Døgn, og det viser sig, at en eneste Spytteklat indeholder Hundrede Tusinder af Bakterier; Sygdommen kan derfor let faa Lejlighed til at forplante sig, naar man ikke iagttager den fornødne Renlighed. Netop Renlighed og Hygiejne have den allerstørste Betydning. Videnskaben har vist, at naar en Spytteklat ligger i Sollyset, dø Bakterierne i Løbet af faa Dage, medens de, naar Spytteklatten ligger i Mørke, kunne holde sig levende indtil et eller flere Aar. Det er et godt Bevis paa, hvor meget Lys og Luft ere værd i Kampen mod Tuberkulosen. Og netop derfor ere Lys og Luft blevne benyttede som Hovedmidler. Det moderne Middel er jo den saakaldte Sanatoriebehandling. Jeg skal dog ikke komme ind paa denne Side af Sagen, da en anden Taler ønsker at omtale Lovforslaget an-

gaaende Statsstøtte til Sygehuse for tuberkuløse Patienters Behandling.

Jeg vil holde mig til „Forslag til Lov om Foranstaltninger til Tuberkulosens Bekæmpelse“, et Forslag, som væsentligst træffer forebyggende Foranstaltninger. Forinden skal jeg ganske kort minde om, hvad der allerede herhjemme er gjort ad privat Vej i Kampen mod Tuberkulosen. Da vi i sin Tid forhandlede om, hvorledes Kampen mod Tuberkulosen skulde tages op, var det Genstand for adskillige Debatter i dette Ting, Man mente, at det var haabløst at begynde paa ad privat Vej at bygge Sanatorier. Men nu viser det sig, at man er naaet saa vidt som man vel næsten er i Stand til at naa i denne Sag, og det udelukkende ad privat Vej. Det er vel værd at lægge Mærke til, og det er et smukt Bevis paa, hvad der ved privat Initiativ kan udrettes i Kraft af Offervillighed fra forskellige Sider. Vejlefyord Sanatorium er saaledes delvis opført ved private Midler. Københavns Kommune har bygget sit smukke Sanatorium ved Boserup, og København er i den Retning gaaet smukt i Spidsen. Nationalforeningen til Tuberkulosens Bekæmpelse har bygget sit Sanatorium ved Silkeborg med 174 Pladser. Den har to Sanatorier for Kvinder; et ved Ry og et ved Haslev, med omtrent 30 Pladser paa hver. Og den har et Sanatorium under Bygning ved Skørping, ogsaa for Kvinder, med 100 Senge. Andelssanatorieforeningen maa ogsaa nævnes. Som de Herrer vide, have de samvirkende Andelsforeninger i Danmark sluttet sig sammen om ogsaa at tage Kampen mod Tuberkulosen op. De have under Bygning et Sanatorium ved Skive paa 100 Senge og ville i nær Fremtid tage fat paa et andet Sanatorium ogsaa paa 100 Senge. Der er saaledes ad privat Vej tilvejebragt mellem 500 og 600 Sanatoriepladser her i Danmark i de sidste Aar. Jeg synes, det er et overordentlig smukt Resultat. Naar man regner, at hver Sanatorieplads gennemsnitlig koster henved 3,000 Kr., vil det sige, at der i Løbet af ganske faa Aar er tilvejebragt over 1½ Mill. Kr. ad privat Vej til dette Formaal. Det er et saa smukt Resultat, at det efter min Mening maa gøre de Røster til Skamme, der i sin Tid hævdede sig mod denne Sag. Jeg skal imidlertid ikke opholde mig nærmere herved. Det er jo saa heldigt, at der nu synes at kunne blive Enighed om denne store Sag.

Det er glædeligt i høj Grad, at den nedsatte Kommission er naaet til fuld-